

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 25. marts 2021 af Østre Landsrets 8. afdeling
(landsdommerne Frosell, Mohammad Ahsan og Mikael Friis Rasmussen med domsmænd).

8. afd. nr. S-1695-20:

Anklagemyndigheden

mod

T

...

(advokat Mads Krøger Pramming, besk.)

Retten på Frederiksbergs dom af 5. februar 2020 (5937/2019) er med Procesbevillingsnævnet tilladelse anket af tiltalte med påstand om frifindelse.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

Det fremgår af sagen, at tiltalte var ansat i X-kommune fra den 1. september 2007 til 31. januar 2017, og at hun var ansat i rehabiliteringsteamet fra ultimo november 2015 og havde sidste arbejdsdag i dette team i foråret 2016.

Den 10. december 2015 sendte tiltalte en mail til teamleder D og socialrådgiver ..., hvor tiltalte gjorde opmærksom på bl.a., at hun var uenig i en afgørelse vedrørende en borger, hvis sag blev behandlet på et møde den 24. november 2015. Dette gav anledning til en mailkorrespondance mellem tiltalte og de nævnte personer og resulterede i, at der den 16. december 2015 blev afholdt et møde.

Den 23. februar 2016 sendte tiltalte en mail til D og koordinerende sagsbehandler E, hvori tiltalte fremhævede bl.a., at hun ikke var enig i, at en borger skulle henvises til et ressourceforløb, da det var formålsløst. Endvidere anførte tiltalte, at ”For mig og ud fra min erfaring og faglige baggrund – forekommer det mig – desværre – at være åbenlyst at arbejdsevnen ikke kan forbedres – tværtimod anser jeg ... for at være i risikozonen for FORVÆRRING af tilstanden”. E besvarede ved mail af 24. februar 2016 tiltaltes mail og anførte bl.a., at han ikke havde indstillet til ressourceforløb, men til afslag på en egenansøgt førtidspension, og at ”Du opremser i din mail en række forhold som du mener skulle have været nævnt i indstillingen. Jeg mener selv at disse punkter i de væsentlige alle fremgår af indstillingen”.

Ved mail af 29. februar 2016 videresendte tiltalte den forudgående mailkorrespondance til teamleder F, der ved mail af samme dag kl. 14.25 skrev følgende til tiltalte:

”Som jeg læser historikken er sagen blevet gennemgået og kommenteret (jf. Ds mail af 10. december kl. 13:54, hvor jeg kan konstatere, at HA i øvrigt refererer til en mail, hvor hun forklarer sig).

Du nævnte ved vores møde før, at der bliver begået ulovligheder i forbindelse med sager i rehab.teamet, hvilket er alvorlige anklager. Hvis du fortsat mener, at der er foregået ulovligheder – ikke at forveksle med faglige uoverensstemmelser – har jeg brug for, at du præcist angiver, hvad der berettiger disse anklager.”

Den 29. februar 2016 kl. 14.50 skrev tiltalte herefter følgende mail til F:

”Jeg vil, hvis du ønsker det – gerne drøfte nedenstående sag med dig og hvorfor jeg ikke mener, der er truffet en korrekt afgørelse?
Det kan være jeg tager fejl, og så beklager jeg meget.

Jeg vil også pointere, at det jeg mener, jeg sagde var, at det forekommer mig, at borgeres Retssikkerhed kan være på spil i Rehabiliteringsteamet, (især mht. ophør af sygedagpenge), samt at jeg derfor fornemmer, at noget/nogle afgørelser måske kan være ulovlige?

På mødet med D fik jeg fornemmelse af, at det ikke var mit område, det tog sagsbehandlerne m fl. sig af.

Jeg skulle blot byde ind med min sundhedsfaglige viden.

Under alle omstændigheder er jeg glad for, at ... tager over.

Tak.”

F sendte herefter følgende mail af 29. februar 2016 kl. 19.50 til tiltalte:

”Jeg reagerede i samtalen på din brug af ordet ’ulovligheder’. En afgørelse du/vi ikke er enige i, er i min optik en helt anden sag.

Vi/jeg kan ikke på en *fornemmelse* for at nogle afgørelser *måske* kan være ulovlige tillade os at udvise den grad af mistillid til vores kollegaers arbejde. Med afsæt i nedenstående korrespondance/den omtalte sag skal jeg bede om en præcis, skriftlig redegørelse for hvilke(t) forhold, det drejer sig om, samt hvem du mener skal holdes ansvarlige herfor, hvis du fortsat er af den opfattelse, at der foregår ulovligheder – alternativt skal jeg anmode om, at mistilliden straks ophører”.

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af tiltalte.

De i byretten af vidnerne D, B88, B25, psykiater Mogens Undén og læge Ander Beich afgivne forklaringer er dokumenteret i medfør af retsplejelovens § 923.

Tiltalte har supplerende forklaret bl.a., at hun ikke var ansat i X-kommune, da hendes søns og hendes søsters socialsager blev behandlet i henholdsvis Y-kommune og Z-kommune. Tiltalte accepterede at arbejde i rehabiliteringsteamet på grund af muligheden for at hjælpe borgerne. Tidligere sad hun i visitationen og var derfor god til at foretage funktionsvurderinger. Med ”sagsmishandling” mener hun, at borgerne blev syge eller endnu mere syge i forbindelse med kommunens sagsbehandling. Loven var sådan set udmærket. Det var administrationen, den var gal med, idet økonomiske hensyn fyldte alt for meget. Før hun tog de mange sagsakter med hjem, nævnte hun problemerne for flere chefer. Hun talte også med sine kolleger om de problemer, hun oplevede. Det blev ikke noteret, når hun var uenig i indstillinger i konkrete sager. Hun mener, at der blev administreret ulovligt, f.eks. blev en terminal kræftsyg borger fjernet fra en stand by-ordning og sendt i formålsløs arbejdsprøvning. Da tiltalte protesterede mod dette, måtte hun stå skoleret for D. Tiltalte havde et anstrengt forhold til F, idet han nærmest kun havde fokus på økonomi.

Hun overvejede at give sagerne tilbage til kommunen, men da oplysningerne havde offentlighedens interesse, gjorde hun det ikke. Desuden havde hun jo stødt panden mod en mur, når

hun nævnte problemerne internt i kommunen. Hun var villig til at begå noget kriminelt for at afsløre noget endnu mere kriminelt.

Det var nødvendigt at overlevere alle sagsakter og oplysninger til journalist A for at dokumentere problemernes omfang og alvorlighed. Hun var klar over oplysningernes følsomme karakter, og opbevarede derfor sagerne omhyggeligt. Det gjorde A også. Hun mente, at det var nødvendigt at alle oplysningerne kom frem, også de detaljerede oplysninger vedrørende C.

Hun havde nok håbet og troet, at A ville skrive yderligere en eller flere artikler på baggrund af de øvrige sager. Det kan godt passe, at hun havde sin sidste arbejdsdag i foråret 2016. Da havde hun været i rehabiliteringsteamet fra november 2015. I februar 2016 havde hun taget ca. halvdelen af de 90 sager med hjem. De skulle som udgangspunkt leveres tilbage. Da F i slutningen af februar 2016 bad hende om at dokumentere sine anklager og der var optræk til, at hun ville blive afskediget, valgte hun at tage endnu flere sager med hjem. Samlet var hun nok involveret i ca. halvdelen af sagerne.

Hendes kolleger gav hende ret i, at borgerne ikke blev behandlet ordentligt. Én kollega nævnte ligefrem, at hun ikke turde sige dette højt, fordi hun boede i kommunen og var bange for repressalier. Kollegerne var enige i, at sagsbehandlingen var kritisabel og havde store menneskelige følger for de berørte borgere. Dette gjaldt i de fleste af de 90 sager. Kun en enkelt eller to af sagerne var efter hendes opfattelse blevet behandlet i overensstemmelse med reglerne.

Landsrettens begrundelse og resultat

Forhold 1, 3-6 og 8-91

Også efter bevisførelsen for landsretten findes det bevist, at tiltalte var bekendt med, at hun som ansat i X-kommune var underlagt tavshedspligt med hensyn til de fortrolige oplysninger, som hun fik kendskab til i forbindelse med sit arbejde, jf. straffelovens § 152, stk. 1.

Endvidere tiltrædes det, at de oplysninger om borgeres helbredsmæssige og sociale forhold, som tiltalte fik kendskab til i forbindelse med sit arbejde, og som hun videregav til journalist A, var fortrolige og derfor omfattet af hendes tavshedspligt, jf. straffelovens § 152, stk. 3.

Herudover tiltrædes det af de af byretten anførte grunde, dels at tiltalte har videregivet oplysninger om Cs helbredsmæssige og sociale forhold til A, jf. forhold 1, dels at tiltalte har videregivet sagsakter vedrørende 88 andre borgeres helbredsmæssige og sociale forhold til A, jf. forhold 3-6 og 8-91, hvilket i øvrigt er ubestridt.

Hvorvidt tiltalte kan straffes for overtrædelse af straffelovens § 152, stk. 1, for den skete videregivelse af fortrolige oplysninger, afhænger af, om hun må anses for at have handlet ”i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv”, jf. straffelovens § 152 e, nr. 2, idet denne bestemmelse er udtryk for en angivelse af tilfælde, hvor videregivelsen af fortrolige oplysninger ikke kan anses for ”uberettiget” efter § 152, stk. 1.

Begrebet ”åbenbar almeninteresse” i § 152 e, nr. 2, henviser til samfundsmæssig interesse, og spørgsmålet om, hvorvidt videregivelsen har været berettiget efter § 152, stk. 1, beror således på en afvejning af hensynet til den samfundsmæssige interesse, der blev varetaget ved videregivelsen, over for hensynet til den krænkelse, som de i sagerne omhandlede borgere blev udsat for ved videregivelsen. Ved denne afvejning skal bestemmelserne i straffelovens § 152, stk. 1, og § 152 e, nr. 2, fortolkes i lyset af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

På den ene side må der herefter lægges vægt på, hvilket er ubestridt, at videregivelsen af oplysningerne skete til en journalist til brug for udarbejdelsen af en artikel, som omhandlede spørgsmål af væsentlig samfundsmæssig interesse, og som i øvrigt indgik i eller kom til at indgå i en aktuel debat om borgeres mulighed for at få tilkendt førtidspension og iværksættelse af ressourceforløb. Endvidere må der lægges vægt på, at videregivelsen skete, fordi tiltalte var af den opfattelse, at borgerne blev ladet i stikken på grund af kommunens sagsbehandling, hvilket hun oplevede som ”sagsmishandling”. Hertil kommer, at videregivelsen skete, fordi det var tiltaltes opfattelse, at kommunens sagsbehandling var i klar strid med reglerne på rehabiliteringsområdet. Herudover må der lægges vægt på, at hun internt i X-kommune forud for videregivelsen havde stillet spørgsmål ved kommunens sagsbehandling på området, hvilket efter tiltaltes opfattelse ikke havde den ønskede effekt.

Heroverfor står imidlertid, at tiltalte i ikke-anonymiseret form har videregivet sagsakter indeholdende særdeles personfølsomme oplysninger – herunder oplysninger om borgernes diag-

noser, psykiske og sociale forhold – og at der er videregivet sagsakter om i alt 89 borgere, hvor tiltalte i øvrigt for ca. halvdelen af sagernes vedkommende ikke var involveret i sagsbehandlingen. Hertil kommer, at en belysning af sagsbehandlingen i X-kommune kunne – når henses til navnlig den lange periode, tiltalte havde sagsakterne i sin besiddelse på sin bopæl – være sket ved, at hun havde videregivet sagsakterne i anonymiseret form. Endvidere kunne belysningen af sagsbehandlingen i X-kommune kunne være sket ved, at tiltalte ved en gennemlæsning af sagsakterne kunne have udvalgt de sager, hvor det efter hendes opfattelse var særligt klart, at der var foretaget en sagsbehandling i strid med reglerne på rehabiliteringsområdet. Disse udvalgte sager kunne hun herefter have videregivet til journalist A i anonymiseret form.

Efter en samlet afvejning finder landsretten, at hensynet til at få belyst X-kommunes sagsbehandling på rehabiliteringsområdet ikke berettigede til den krænkelse, som de i alt 89 borgere blev udsat for ved videregivelsen. Det gælder, uanset at videregivelsen skete til én enkelt journalist, der var ansat ved et dagblad. Landsretten tiltræder herefter, at videregivelsen af de fortrolige oplysninger ikke var berettiget efter straffelovens § 152, stk. 1, jf. § 152 e, nr. 2, således som disse bestemmelser skal fortolkes i lyset af artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Landsretten tiltræder herefter, at tiltalte i det af byretten anførte omfang er fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 152, stk. 1.

Forhold 2

Efter bevisførelsen lægges det til grund, at tiltalte havde taget sagsakterne i ca. halvdelen af sagerne med hjem, fordi hun havde været involveret i sagerne gennem sin deltagelse i møder i rehabiliteringsteamet i X-kommune. Den resterende halvdel af sagerne var hun således ikke involveret i, men printede sagsakterne i sagerne ud og tog dem med hjem i løbet af marts 2016 og opbevarede dem herefter på sin bopæl. Alle sagsakterne befandt sig på tiltaltes bopæl, da politiet den 12. juli 2017 foretog ransagning der.

Landsretten finder, at tiltalte ved at have undladt at tilbagelevere sagsakterne i de ca. 45 sager, som hun var involveret i, og således havde opbevaret dem på sin bopæl gennem en længere periode, mens hun var ansat i X-kommune, uden at det tjente et sagsbehandlingsformål, har

overtrådt straffelovens § 155, når også henses til sagsakernes antal, og at de indeholdt særdeles personfølsomme oplysninger. Endvidere finder landsretten, at tiltalte har overtrådt straffelovens § 155 ved at printe, tage med hjem og opbevare sagsakterne i de resterende ca. 45 sager, som hun ikke var involveret i.

Det forhold, at overtrædelsen af straffelovens § 155 havde det formål, at sagsakterne skulle videregives til en journalist med henblik på, at denne kunne skrive om sagsbehandlingen i X-kommune, kan ikke føre til et andet resultat, når henses til antallet af sager, karakteren af oplysningerne samt den lange periode, hvor tiltalte opbevarede sagerne på sin bopæl, mens hun var ansat i X-kommune.

Strafudmålingen

Uanset, at formålet med videregivelsen var at få belyst forhold af væsentlig samfundsmæssig interesse, finder landsretten, at straffen er passende bestemt, når henses til antallet af sager, karakteren af oplysningerne, der blev videregivet, samt den lange periode, hvor tiltalte opbevarede sagerne på sin bopæl.

Konklusion

Landsretten stadfæster herefter byrettens dom, i det omfang den er anket.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod tiltalte, T, stadfæstes.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.